

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

З А Т В Е Р Д Ж У Ю

Директор інституту історії, права та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез

«01» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією ІН інституту історії, права та міжнародних відносин

«31» серпня 2021 р.

Голова Моцак С.І., кандидат педагогічних наук, доцент

Розробник:

Апаров А.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права та методики викладання правознавства

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

О.М. Іваній

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
1-й		
Семестр		
2-й		
Лекції		
20 год.		
Практичні, семінарські		
20 год.		
Лабораторні		
0 год.		
Самостійна робота		
48 год.		
Консультації:		
2 год.		
Загальна кількість годин – 90		Вид контролю: залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчання є опанування здобувачами вищої освіти механізму виникнення, зміни та припинення фінансово-правових відносин, здобуття ними глибоких системних знань норм права, які регулюють публічну фінансову діяльність та фінансово-правові відносини, що виникають в її процесі, а також засвоєння студентами особливостей їх прояву у різних сферах цієї діяльності, та розуміння шляхів та методів розв'язання складних фінансово-правових проблем.

Завдання навчальної дисципліни «Фінансове право» є набуття здобувачами вищої освіти знань щодо особливостей публічних фінансових правовідносин; засвоєння ними норм фінансового права, які регулюють фінансову діяльність і фінансову систему України; фінансовий контроль, бюджетний устрій і бюджетний процес, податкові, кредитні, страхові, банківські і валютні правовідносини, розуміння специфіки фінансових перерозподільних відносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Міждисциплінарні зв'язки: «Конституційне право», «Адміністративне право», «Міжнародне право», «Цивільне право», «Господарське право».

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Соціально-гуманітарна ерудованість</p>	<p>ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.</p> <p>ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.</p>
<p>Дослідницькі навички</p>	<p>ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>ПРН 12. Донести до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.</p> <p>ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.</p>
<p>Праворозуміння</p>	<p>ПРН 19. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.</p> <p>ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p>
<p>Правозастосування</p>	<p>ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумуляція (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Критеріями оцінювання виконання завдань з «Фінансового права» є вміння студента правильно відповісти на питання та вміти пояснити теоретичні засади, згідно з якими була задана ситуація.

Оцінювання тез доповідей здійснюється із урахуванням актуальності теми дослідження, розкриття цієї теми, надання обґрунтованих аргументів на підтвердження власної думки та відсоткового показника унікальності тексту.

Оцінювання рішення задач здійснюється із урахуванням здатності здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок у вирішенні задач.

Оцінювання термінологічного словника здійснюється із врахуванням загального охоплення спектру термінів за темами, що виносяться на вивчення студентами, а також якість засвоєння цих термінів.

Оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних випадках, може аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Студент розкриває питання, що стосується дисципліни яка вивчається, та не виходить за рамки об'єму матеріалу передбаченого робочою програмою; проявляє впевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.
В	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи з даної дисципліни. За

	<p>час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.</p>
С	<p>Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань, та дати правильні відповіді про зміну результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення для практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань в межах дисципліни, що вивчається.</p>
Д	<p>Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.</p>
Е	<p>Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни. Виконання практичних / контрольних та інших завдань роботи значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.</p>
Ф	<p>Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.</p>
ФХ	<p>Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.</p>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Технологія застосування різних методів контролю знань студентів з дисципліни «Фінансове право» передбачає проведення попереднього, поточного контролю успішності навчання, проміжного контролю і підсумкового контролю студентів.

Попередній контроль знань здобувачів

Попередній контроль являє собою діагностику вхідного рівня знань студентів, який дає змогу визначити наявний рівень знань здобувачів на початку вивчення дисципліни чи на початку вивчення конкретної теми. Формою попереднього контролю є вхідний контроль знань. Він проводиться на 1-му семінарському занятті з метою оцінки загальних знань здобувачів вищої освіти. Вхідний контроль знань проводиться у формі письмової роботи з визначення певних понять, категорій чи економічних явищ протягом 10 хвилин на початку заняття. Вартість вхідного контролю знань здобувачів зараховується до оцінки за семінарське заняття.

Поточний контроль знань здобувачів

Поточний контроль знань є органічною частиною всього навчального процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу з дисципліни «Фінансове право». Оцінювання знань здобувачів на основі даних поточного контролю знань відбувається:

- за допомогою контролю активності роботи здобувачів протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни «Фінансове право», включаючи відповіді на семінарських та практичних заняттях,

написання та захист реферату, участь у науковій роботі інституту та написання наукової роботи, підготовка доповідей, повідомлень та аналітичних матеріалів з курсу «Фінансове право» тощо;

- через виконання завдань для самостійної роботи, включаючи ведення конспекту лекцій, ведення конспекту для підготовки до семінарських та практичних занять, ведення словника термінів з фінансового права тощо;

- через виконання контрольних робіт.

Поточний контроль на семінарських та практичних заняттях проводиться з метою виявлення готовності здобувачів до занять у таких формах:

- вибіркового усного опитування перед початком занять;
- фронтального стандартизованого усного опитування здобувачів за основними питаннями заняття;
- фронтальної перевірки виконання домашніх завдань;
- самостійного розв'язування практичних завдань чи ситуацій;
- експрес-опитування, що являє собою або суцільне опитування всіх присутніх здобувачів групи, або вибіркоче опитування частини здобувачів групи. Питання з теми (кількох тем), яка готувалася на семінарське заняття, передбачають чітку коротку відповідь (наприклад, дати визначення господарського обліку; назвати групи користувачів облікової інформації тощо). При експрес-опитуванні кожен здобувачів має право відповісти лише один раз;
- тестування;
- реферативних повідомлень та їх обговорень;
- інше.

У ході вивчення дисципліни здобувач має право підготувати і захистити один реферат на обрану ним особисто тему. Реферат оцінюватиметься за 5 бальною шкалою і буде входити до підсумкової рейтингової оцінки за аудиторну роботу.

Також здобувач має право підготувати та захистити наукову роботу по темі, обраній і затвердженій викладачем. Оцінка написання і захисту наукової роботи становитиме 5 балів як додатковий коефіцієнт до аудиторної роботи з дисципліни «Фінансове право». Кращі наукові роботи будуть представлені на конференції і подані до участі у конкурсі студентських наукових робіт,

Самостійна робота здобувачів передбачає цілеспрямований пошук ефективних способів вивчення дисципліни «Фінансове право», свідоме ставлення та послідовність в роботі, вміння використовувати наявну літературу і нормативну базу, планувати власну роботу. Самостійна робота

передбачає виконання письмових завдань до кожної теми в окремому зошиті, які перевіряються викладачем. Кількість балів за самостійну роботу – 25 балів.

Проміжний контроль

Проміжний контроль з дисципліни «Фінансове право» у відповідності до навчальної програми передбачає проведення рубіжних контрольних робіт. Для написання рубіжної контрольної роботи здобувачів надається не більше 30 хвилин. Кількість варіантів контрольних робіт становить 5. При виконанні контрольних робіт оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачів після опанування блоку тем.

Максимальна кількість балів за результатами попереднього, поточного та проміжного контролю студентів становить 50 балів (аудиторна робота), а мінімальна – 30 балів.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань здобувачів з дисципліни «Фінансове право» проводиться за результатами рейтингової оцінки за увесь період вивчення даної дисципліни та у формі заліку. Для розрахунку рейтингової підсумкової оцінки використовується єдина бальна система оцінювання академічної успішності здобувачів з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS. Відповідно до навчального плану підсумковий контроль з навчальної дисципліни «Фінансове право», передбачений у формі заліку. Залік складається письмово або усно за білетами підсумкового контролю, які пропонуються здобувачам. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю студентів становить 25 балів.

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційно-програмний зміст дисципліни «Фінансове право» має наступний вигляд:

Розділ 1. Загальна частина фінансового права

Тема 1. Предмет і система фінансового права.

Сутність та визначення поняття «фінанси». Призначення та функції фінансів. Приватні та публічні (державні та органів місцевого самоврядування) фінанси. Фінансові ресурси та їх види. Поняття фінансової системи. Структурні елементи фінансової системи держави. Особливості фінансової системи України в сучасний період. Фінансова політика держави. Поняття та зміст публічної фінансової діяльності. Значення та організаційно-

правові особливості фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Принципи публічної фінансової діяльності. Правові форми і методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Повноваження органів державної влади загальної та спеціальної компетенції, а також органів місцевого самоврядування у фінансової діяльності.

Характеристика відносин, що становлять поняття фінансового права, його місце в національній системі права. Предмет та метод фінансового права як галузі права. фінансово-правового регулювання. Система фінансового права. Інститути фінансового права. Загальна частина фінансового права. Особлива частина фінансового права. Джерела фінансового права: поняття та їх класифікація. Конституція України як основне джерело фінансового права. Фінансово-правові акти. Поняття, ознаки та структура фінансово-правових норм. Особливості та класифікація фінансово-правових норм. Види фінансово-правових норм. Реалізація фінансово-правових норм.

Поняття та особливості фінансових правовідносин. Види Фінансові правовідносини, їх суб'єкти, об'єкт, зміст та види. Права та обов'язки учасників фінансових правовідносин. Виникнення, зміна та припинення фінансових правовідносин.

Тема 2. Правові засади фінансового контролю в Україні.

Поняття, організаційно-правовий механізм і призначення фінансового контролю. Фінансовий контроль як засіб забезпечення законності та фінансової дисципліни. Поняття та суть фінансового контролю. Завдання, об'єкти та суб'єкти фінансового контролю. Поняття методів і форм фінансового контролю. Сутність ревізії як методу фінансового контролю та види ревізій. Сутність перевірки як методу фінансового контролю та види перевірок. Система органів державного фінансового контролю. Особливості фінансового контролю органів місцевого самоврядування. Система внутрішньогосподарського контролю. Поняття аудиту як фінансового контролю. Види аудиторського контролю.

Тема 3. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Загально-правовий зміст юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права. Поняття та склад фінансового правопорушення. Суб'єкти фінансового правопорушення. Об'єкт правопорушення, яке скоюють суб'єкти фінансового права. Види юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства та їх особливості.

Характеристика юридичної відповідальності за порушення бюджетного, податкового, банківського, валютного законодавства України та законодавства у сфері страхування.

Порушення, що мають місце у сфері формування та виконання бюджету. Податкові правопорушення. Порушення у сфері діяльності банківських установ. Правопорушення на валютному та страховому ринках.

Тема 4. Бюджетне право. Бюджетна система України.

Поняття та значення бюджету. Бюджет як економічна категорія. Бюджет як правова категорія. Функції бюджету. Особливості бюджетного законодавства України. Бюджетний кодекс як джерело бюджетного права. Загальна частина бюджетного кодексу. Особлива частина бюджетного кодексу. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Позабюджетні фонди. Резервний фонд бюджету. Порядок використання коштів із резервного фонду.

Поняття та особливості бюджетного права в Україні. Бюджетно-правові відносини, їх особливості та види. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Поняття та види бюджетно-правових норм. Поняття бюджетного устрою.

Поняття бюджетної системи. Склад бюджетної системи України. Поняття місцевого бюджету. Принципи бюджетної системи України. Особливості зведеного бюджету. Бюджетна класифікація, її поняття та основні елементи. Доходи та видатки бюджету, їх класифікація. Поняття та сутність бюджетного дефіциту і профіциту. Залишок бюджетних коштів.

Поняття бюджетних повноважень та їх види. Міжбюджетні відносини в Україні. Сутність та методи бюджетного регулювання держави. Поняття та види міжбюджетних трансфертів.

Тема 5. Бюджетний процес в Україні.

Поняття, сутність та особливості бюджетного процесу. Поняття бюджетного періоду та бюджетного циклу. Особливості стадій бюджетного процесу. Склад учасників бюджетного процесу. Розпорядники бюджетних коштів та їх повноваження. Бюджетні запити. Бюджетні призначення та бюджетні асигнування. Основні напрямки бюджетної політики на наступний бюджетний період. Перелік документів до проекту закону про Державний бюджет України. Порядок розгляду, затвердження та організаційно-правового забезпечення виконання Державного бюджету України. Поняття місцевих бюджетів і бюджетів органів місцевого самоврядування. Особливості бюджетного процесу на місцевому рівні. Юридична база та

порядок контролю виконання і звітності про виконання Державного та місцевих бюджетів.

Розділ 2. Особлива частина фінансового права.

Тема 6. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право.

Поняття та сутність публічних доходів, правові основи їх встановлення та стягнення. Поняття державних доходів та їх види. Місцеві доходи. Поняття доходів бюджетів. Особливості класифікації публічних доходів. Система публічних доходів.

Визначення поняття «податок». Податки та їх характерні ознаки. Функції податків. Податкові доходи. Поняття податкового платежу та збору. Види неподаткових доходів. Податкова система України та її принципи. Класифікація податків. Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Прямі і непрямі податки. Види податків залежно від платника.

Сутність та завдання податкового права як елемента фінансового права. Поняття та види податкових правовідносин та податкових норм. Податковий кодекс України як джерело податкового права. Юридичний склад податку. Платник податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставка податку. Податковий період. Порядок обчислення податку.

Тема 7. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування.

Поняття публічних видатків, особливості правового регулювання відносин у галузі видатків. Поняття витрат держави, їх характерні особливості та принципи фінансування. Особливості витрат держави в нових умовах господарювання. Поняття та принципи бюджетного фінансування.

Основні принципи, методи та джерела фінансування галузей народного господарства. Порядок фінансування промисловості і капітальних вкладень. Проектно-кошторисна документація. Джерела фінансування капітальних вкладень.

Поняття та сутність кошторисно-бюджетного фінансування, принципи та об'єкти фінансування. Кошторис як основний фінансовий план витрат бюджетної установи. Правове значення кошторису витрат бюджетної установи на її утримання, порядок розробки та застосування. Види кошторисів витрат.

Порядок фінансування соціально-культурних заходів і соціального захисту населення. Порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури. Порядок фінансування обороноздатності держави. Порядок фінансування державних органів законодавчої і виконавчої влади.

Тема 8. Правові основи державного кредиту. Державний борг.

Поняття й ознаки публічного кредиту. Сутність державного кредиту, його принципи і форми. Визначення відмінностей між державним та банківським кредитом. Поняття державних і місцевих запозичень. Інститут державних і місцевих запозичень. Принципи державних і місцевих запозичень.

Державний і муніципальний борги. Види і форми державного боргу. Управління державним і місцевим боргом. Нормативно-правове забезпечення відносин у галузі державного боргу. Поняття державних позик. Облігації внутрішніх державних позик та їх види. Облігації зовнішніх державних позик та їх види. Казначейські зобов'язання. Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів України. Облігації місцевих позик.

Тема 9. Правові основи страхування.

Поняття страхування та його риси. Сутність і функції страхування. Історія виникнення і розвитку страхової справи у світі. Структура національного страхового ринку. Страхова компанія.

Основні галузі і види страхування. Майнове страхування. Особисте страхування. Соціальне страхування. Страхування цивільної відповідальності. Страхування підприємницьких ризиків. Співстрахування та перестраховування.

Добровільне та обов'язкове страхування. Класифікація фінансово-правових взаємовідносин у сфері страхування. Зміст та особливі умови договору страхування. Організація нагляду та контролю за страховою діяльністю в Україні.

Тема 10. Правові основи банківської діяльності.

Поняття та структура банківської системи України; взаємозв'язки між її елементами по горизонталі і вертикалі.

Національний банк України, його правовий статус, функції. Структура Національного банку України, керівні органи. Характеристика заходів, які застосовуються Національним банком України до порушників фінансової дисципліни.

Правовий статус та види комерційних банків за спеціалізацією діяльності. Порядок створення, реорганізації і ліквідації комерційного банку.

Характеристика базових операцій комерційних банків. Правові основи кредитування. Поняття, принципи і види кредитів. Забезпечені кредити. Предмет застави при кредитуванні. Іпотека. Правова природа взаємозв'язку між банком і позичальником. Структура і зміст кредитного договору.

Порядок відкриття рахунку у банку. Правові форми безготівкових розрахунків. Основні платіжні документи.

Характеристика сумнівних і значних операцій. Відповідальність банків та їх клієнтів за порушення фінансової дисципліни.

Тема 11. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків.

Поняття грошової системи. Грошова система України та її розвиток у сучасних умовах.

Принципи побудови грошової системи та її структура. Елементи грошової системи. Правові основи грошового обігу в Україні. Грошова реформа: поняття, види. Етапи проведення грошової реформи в Україні.

Правила ведення безготівкових розрахунків. Форми платіжних документів, які підтверджують безготівкові розрахунки.

Порядок ведення касових операцій в Україні. Форми касових документів, за допомогою яких оформлюються касові операції. Компетенція керівника організації, головного бухгалтера та касира при здійсненні касових операцій.

Контроль за веденням касових операцій. Порядок проведення ревізії каси та оформлення її результатів.

Тема 12. Правові основи валютного регулювання та контролю.

Поняття валюти та валютних цінностей. Поняття валютної операції. Правовий режим валютних операцій. Ліцензування валютних операцій комерційних банків. Порядок надання ліцензій на здійснення операцій з валютними цінностями, їх види. Загальні положення про розрахунки в іноземній валюті на території України. Правила здійснення операцій з купівлі та продажу іноземної валюти готівкою. Валютний контроль та органи, що його здійснюють.

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		Л	С	С.Р.
Розділ 1. Загальна частина фінансового права				
Тема 1. Предмет і система фінансового права	6	1	1	4
Тема 2. Правові засади фінансового контролю в Україні	8	2	2	4
Тема 3. Відповідальність за порушення фінансового законодавства	8	2	2	4

Тема 4. Бюджетне право. Бюджетна система України	8	2	2	4
Тема 5. Бюджетний процес в Україні	6	1	1	4
Разом за розділом 1	36	8	8	20
Розділ 2. Особлива частина фінансового права				
Тема 6. Правове регулювання публічних доходів. Податкове право	8	2	2	4
Тема 7. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування	8	2	2	4
Тема 8. Правові основи державного кредиту. Державний борг	8	2	2	4
Тема 9. Правові основи страхування	8	2	2	4
Тема 10. Правові основи банківської діяльності	12	2	2	4
Тема 11. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків	6	1	1	4
Тема 12. Правові основи валютного регулювання та контролю	6	1	1	4
Разом за розділом 2	52	12	12	28
Усього годин	88	20	20	48
Консультації				2
Разом (усього годин та консультації)				90

Теми та план практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і система фінансового права	1
2	Правові засади фінансового контролю в Україні	2
3	Відповідальність за порушення фінансового законодавства	2
4	Бюджетне право. Бюджетна система України	2
5	Бюджетний процес в Україні	1
6	Правове регулювання публічних доходів. Податкове право	2
7	Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування	2
8	Правові основи державного кредиту. Державний борг	2
9	Правові основи страхування	2
10	Правові основи банківської діяльності	2
11	Правове регулювання грошового обігу та розрахунків	1
12	Правові основи валютного регулювання та контролю	1
	Усього годин	20

Теми та план самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і система фінансового права	4
2	Правові засади фінансового контролю в Україні	4
3	Відповідальність за порушення фінансового законодавства	4
4	Бюджетне право. Бюджетна система України	4
5	Бюджетний процес в Україні	4
6	Правове регулювання публічних доходів. Податкове право	4
7	Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування	4
8	Правові основи державного кредиту. Державний борг	4
9	Правові основи страхування	4
10	Правові основи банківської діяльності	4
11	Правове регулювання грошового обігу та розрахунків	4
12	Правові основи валютного регулювання та контролю	4
	Усього годин	48

8. Питання для підсумкового контролю

1. Державний пробірний нагляд в Україні.
2. Рахункова палата Верховної Ради України.
3. Міністерство фінансів України та його роль у здійсненні фінансового контролю.
4. Контрольно-ревізійна служба.
5. Державна податкова адміністрація.
6. Роль Президента України в галузі фінансового контролю.
7. Державне казначейство та його повноваження.
8. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі фінансового контролю.
9. Статус Національного Банку України та його значення.
10. Фінансова політика України.
11. Державний фонд зайнятості населення.
12. Фонд соціального страхування.
13. Позабюджетні кошти бюджетних установ.
14. Банківська система України.
15. Державний валютний фонд.
16. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.
17. Аудиторська діяльність в Україні.
18. Бюджетний дефіцит і шляхи його скорочення.

19. Податкова система України.
20. Податкові правопорушення та види відповідальності за них.
21. Роль Державного казначейства у виконанні бюджету.
22. Бюджетна резолюція Верховної Ради України та її значення.
23. Чим відрізняється бюджетний процес від кримінального чи цивільного?
24. Бюджетна система України.

9. Рекомендовані джерела інформації

1.1. Нормативна база

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Офіційний вісник України*. 2010. № 72/1. Ст. 2598.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17
3. Податковий Кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755- VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
4. Митний кодекс України від 13.03.2012. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
5. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Цивільний кодекс України від 2003. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15.
7. Закон України Про цінні папери і фондовий ринок. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15
8. Закон України «Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010р. № 2464- У. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17
9. Декрет КМУ Про систему валютного регулювання і валютного контролю. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>.
10. Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті». URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/185/94-вр

1.2. Основна література:

1. Бандурка О.М., Понікаров В.Д., Попова С.М. Податкове право: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
2. Пришва Н.Ю. Податкове право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 365 с.
3. Податкове право України. Навчальний посібник. Харків: Право, 2013. 536 с.

4. Фінансове право: підручник / за аг.ред. О.М. Бандурки та О.П. Гетманець; Ю.М. Жорнокуй, О.В. Кашкарьова, Т.В. Колесник та інші. Харків: Екограф, 2015. 500 с.
5. Фінансове право: підручник / М.П. Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М.П. Кучерявенка. Харків; Право, 2016. 440 с.
6. Агафонова Н.В. Правове регулювання документарних акредитивів. *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 7*. Київ: Інститут держави і права ім В.М. Корецького НАН України, 2001. С. 312-319.
7. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. Київ: Знання-Прес, 2009. 299 с.
8. Куцин М.А. та ін. Сучасна теорія та практика оподаткування. Харків: Прапор, 2001. 521 с.
9. Вишновецький В.М., Пивовар Ю.І., Устинова І.П. Фінансове право України: навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 364с.

1.3. Інформаційні ресурси:

Офіційні сайти державних органів:

1. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
2. www.mfu.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
3. www.nbu.gov.ua - Офіційний сайт Національного банку України.
4. www.pravoznavec.com.ua - Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець».
5. www.rada.gov.ua - Офіційний сайт Верховної Ради України.
6. www.rada.gov.ua/LIBRARY/catalog.htm - Каталог корпоративної колекції перекладів нормативно-правових актів зарубіжних країн (за бібліотечно-бібліографічним класифікатором).